

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**ПРАВОВІ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ
УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ**

**Робоча програма
для студентів спеціальності 073 "Менеджмент"
спеціалізації "Управління навчальним закладом (за типом)"
другого (магістерського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2017**

УДК 37.07(07.034)

П68

Укладачі: О. І. Деменко
С. А. Ачкасова

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та іноземної філології.
Протокол № 1 від 25.08.2016 р.

Затверджено на засіданні кафедри управління фінансовими послугами.
Протокол № 1 від 26.08.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

П68 **Правові** та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом : робоча програма для студентів спеціальності 073 "Менеджмент" спеціалізації "Управління навчальним закладом (за типом)" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. О. І. Деменко, С. А. Ачкасова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 56 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за змістовими модулями й темами, плани лекцій і семінарських, практичних занять, завдання до самостійної роботи, контрольні запитання, розроблено порядок оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів спеціальності 073 "Менеджмент" спеціалізації "Управління навчальним закладом (за типом)" другого (магістерського) рівня.

УДК 37.07(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2017

Вступ

Навчальні заклади різних рівнів мають складні структури (підсистеми різного рівня) та відрізняються особливостями функціонування, що обумовлює об'єктивну необхідність у формуванні ефективної управлінської діяльності, що спрямована на реалізацію компетентностей із управління навчальними закладами.

Програма вивчення навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 073 "Менеджмент", спеціалізації "Управління навчальним закладом (за типом)".

Предметом навчальної дисципліни є організаційно-правові засади діяльності суб'єктів управління навчальними закладами (зокрема, їх функції, повноваження, обсяг і характер відповідальності), планування, облік і контроль фінансово-господарської діяльності навчального закладу; різноманітні галузеві правовідносини (бюджетні, трудові, цивільно-правові, земельні та ін.), учасниками яких є навчальні заклади незалежно від сфери їх підпорядкування та форми власності; окремі правові інститути (зобов'язальне право, закупівля товарів, робіт і послуг за державні кошти, порядок і умови притягнення до юридичної відповідальності тощо).

У процесі навчання студенти здобувають необхідні знання під час лекційних, семінарських і практичних занять, виконання індивідуальних завдань і самостійної роботи, яка є необхідним елементом успішного засвоєння навчальної дисципліни і вивчення фінансово-господарської літератури, законів нормативних актів з питань формування та розвитку навчальних закладів.

Міждисциплінарні зв'язки: передумовою (актуальними знаннями, необхідними для опанування навчальної дисципліни) є дисципліни: "Основи правознавства України", "Техніка управлінської діяльності", "Аудит і оцінювання управлінської діяльності", "Теоретичні і практичні засади управління навчальним закладом", "Теорія держави і права".

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: з метою найкращого засвоєння положень навчальної дисципліни студенти повинні до початку її вивчення опанувати знання і навички в галузі педагогіки, правознавства, простежувати вплив чинників зовнішнього і внутрішнього середовища на основні фінансово-економічних результатів діяльності навчальних закладів.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна форма – 5; заочна форма – 6	Галузь знань 07 "Управління і адміністрування"	Базова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 073 "Менеджмент", спеціалізація "Управління навчальним закладом (за типом)"	Рік підготовки	
		1М	
		Семестр	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин: денна форма – 150; заочна форма – 180	–	20 год	20 год
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 3,5	Освітній ступінь: магістр	Практичні, семінарські	
		20 год	20 год
		Самостійна робота	
		110 год	140 год
		Вид контролю	
екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 36 %;

для заочної форми навчання – 29 %.

Студент повинен сформувати системне розуміння взаємозв'язків суб'єктів управління навчальним закладом; навчитися визначати фінансові та правові аспекти управління навчальним закладом; встановити зв'язок з іншими теоретичними і прикладними навчальними дисциплінами із педагогіки.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" належить до групи освітньо-професійних дисциплін і є складовою частиною підготовки магістрів зі спеціальності 073 "Менеджмент" спеціалізації "Управління навчальним закладом (за типом)".

Мета навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" – це формування сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань і навичок у галузі управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу (для організації планування, обліку і контролю фінансово-господарської діяльності навчального закладу), надання магістрантам сучасних теоретичних знань стосовно правового регулювання діяльності навчальних закладів, які перебувають на різних щаблях у структурі освіти України, а також формування в них умінь і навичок щодо застосування на практиці чинного законодавства під час роботи на керівних посадах у навчальних закладах.

Завданнями навчальної дисципліни є: визначення структури законодавства з питань освіти; функції і повноваження суб'єктів державного управління навчальними закладами на державному та територіальному рівнях, основні елементи правового статусу навчальних закладів різних видів і форм власності; визначення основних положень трудового, цивільного, земельного, бюджетного, податкового та інших галузей чинного законодавства, які мають визначальне значення для ефективного здійснення управлінських функцій щодо навчальних закладів; визначення видів і процедур юридичної відповідальності навчальних закладів, їх посадових осіб і рядових працівників; ознайомлення з організаційною структурою органів управління фінансово-господарською діяльністю навчального закладу; опанування методами планування і контролю за використанням окремих видів коштів і засобів організації з метою забезпечення успішного функціонування навчального закладу та виконання ним своїх функцій; опанування теоретично-правових засад управління навчальними закладами, зокрема особливостями закладів освітньої сфери як суб'єктів державного управління і правового регулювання.

Відповідно до Національної рамки кваліфікацій перелік предметних компетентностей в аспекті тематики навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" та опис

характеристик рівня 7 (магістр) у рамках навчальної дисципліни наведено в табл. А.1 додатка А. У процесі навчання студенти здобувають необхідні знання під час лекційних занять, практичних та семінарських занять. Для опанування згаданих компетентностей використовуються різні форми проведення занять та контролю знань студентів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Правові засади управління навчальними закладами як суб'єктами правовідносин

Тема 1. Структура і характеристика законодавства України в галузі освіти

Законодавче регулювання питань освіти. Закони, постанови Уряду України, накази та листи Міністерства освіти і науки України. Система нормативних документів сфери освіти.

Рекомендована література: основна [13]; додаткова [18; 21; 25; 27 – 31; 33; 34].

Тема 2. Правовий статус навчальних закладів державної та приватної форм власності

Установчі документи навчального закладу. Державна реєстрація та державне регулювання діяльності навчальних закладів.

Нормативно-правова база діяльності навчального закладу. Документи, які дозволяють проводити навчально-виховну, господарську та інші види діяльності в навчальному закладі. Нормативно-правова база організації статутної діяльності навчальних закладів. Нормативно-правова база організації статутної діяльності навчальних закладів. Нормативно-правова база організації статутної діяльності вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації.

Сутність та зміст статутів навчальних закладів. різних форм власності. Внесення змін до статутів навчальних закладів. Заснування союзів, товариств та асоціацій або участь у них. Створення філій, представництв та інших підрозділів навчальних закладів.

Рекомендована література: основна [13]; додаткова [25; 27 – 31; 33; 34].

Тема 3. Правове регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів

Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Трудові угоди та контракти з працівниками закладу. Посадові обов'язки і виробнича дисципліна.

Рекомендована література: основна [6; 7; 9]; додаткова [28].

Тема 4. Навчальні заклади як учасники бюджетних, податкових і земельних правовідносин

Правовий порядок фінансування та оподаткування закладів освіти. Правове регулювання соціального захисту та соціальної допомоги учасникам навчально-виховного процесу в закладах освіти.

Рекомендована література: основна [13]; додаткова [18; 21; 25 – 31; 33; 34].

Тема 5. Види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб

Характеристика та види юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб.

Процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб.

Рекомендована література: основна [6; 7; 9]; додаткова [28 – 30; 34].

Змістовий модуль 2. Фінансово-економічні основи управління навчальними закладами

Тема 6. Сучасні фінансово-економічні засади управління освітою

Управління фінансово-господарською діяльністю у загальній системі управління освітою. Концепція розвитку економічного забезпечення освітньої галузі у системі національної освіти. Принципи фінансування освіти. Концептуальне, інституційне, кадрове та фінансове забезпечення управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Інтеграція України в європейський освітній простір та європейські традиції управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Зміна пріоритетів у формуванні системи забезпечення навчального закладу.

Нормативно-правова база, що регулює фінансово-економічний розвиток освіти. Нормативно-правові механізми управління фінансово-господарською діяльністю навчального закладу.

Правові гарантії управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів та повноважень керівника навчального закладу. Чинне законодавство України щодо управління фінансово-господарською діяльністю навчального закладу.

Законодавче визнання фінансово-економічного та господарського статусу навчальних закладів. Укази Президента України. Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України. Розвиток нормативно-правового забезпечення державної гуманітарної політики та його системність. Вплив міжнародного права на українське нормативно-правове забезпечення цієї сфери. Міжнародні договори України.

Рекомендована література: основна [1; 3; 6; 10 – 13]; додаткова [18; 21; 25; 27 – 31; 33; 34].

Тема 7. Механізм та технології прийняття управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності навчальних закладів

Навчальний заклад як складна соціально-економічна система відкритого типу. Економічні фактори зовнішнього середовища. Механізм оцінювання і формування потенціалу навчального закладу, оцінювання ефективності реалізації фінансової стратегії вищим навчальним закладом.

Аналіз навчального закладу як об'єкта управління. Фінансові цілі у структурі місії навчального закладу; закони, принципи, методи економічної складової стратегічного управління у системі освіти; розроблення загальної стратегії, що базується на становищі навчального закладу сьогодні; проведення економічного аналізу структури та її коригування як необхідна умова управління.

Головні параметри фінансового механізму, їх кількісні та якісні дані. Доходи від послуг, що надаються. Значення названих параметрів залежно від пріоритетності параметрів навчального закладу до того чи іншого типу. Типи навчальних закладів щодо пріоритетності параметрів.

Реформування системи фінансування навчальних закладів. Децентралізовані джерела надходження грошових коштів.

Рекомендована література: основна [3; 6; 10; 11]; додаткова [25; 27 – 29].

Тема 8. Технології визначення кошторису діяльності навчального закладу

Нормативно-правові документи, які визначають кошторис. Видатки, що включаються до кошторису. Формування кошторису. Загальний фонд. Економічна класифікація. Фонд оплати праці (фонд заробітної плати, витрати на соціальне і пенсійне страхування). Фонд оплати комунальних послуг. Інші витрати, розміри яких регулюються державою (тарифи на зв'язок та ін.). Інші витрати. Зарплата. Нарахування. Харчування. Енергоносії. Обслуговування. Особливості формування кошторису навчального закладу. Зведений кошторис.

Порядок формування кошторису. Зміни у кошторисі: порядок їх внесення та обґрунтування. Кошторис доходів і видатків бюджетної установи, організації.

Повноваження отримання доходів та здійснення видатків, визначення обсягу і спрямування коштів. Особливий статус навчальних закладів, що засновані на державній та комунальній формах власності. Надходження із загального фонду Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Технології визначення кошторису навчального закладу. Застосування методологічного підходу щодо розрахунку рівня фінансового забезпечення функціонування вищих навчальних закладів.

Рекомендована література: додаткова [15; 19; 20; 25; 27; 28].

Тема 9. Організація виконання кошторису діяльності навчального закладу з врахуванням джерел формування

Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами. Інші джерела власних надходжень бюджетних установ. Кошти, перераховані бюджетним установам для виконання окремих доручень, а також благодійні внески, гранти та дарунки. План асигнувань.

Кошторисне фінансування. Дотримання режиму економії у витрачаннях коштів. Суворо цільове використання бюджетних коштів. Дотримання плановості виділення коштів. Здійснення розпорядниками вищого рівня та фінансовими органами систематичного контролю за фінансовою діяльністю бюджетних установ і закладів. Плата за послуги, що надаються

бюджетними установами. Джерела формування кошторису навчального закладу та їх особливості. Підготовка виконання кошторису. Організація та етапи виконання.

Рекомендована література: додаткова [15; 19; 20; 25; 27; 28].

Тема 10. Фінансово-господарська діяльність навчального закладу

Цілі управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Завдання та критерії управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Критерії управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів.

Відкриття у межах статутної діяльності закладу його власних магазинів або відділів в інших магазинах.

Порядок створення та ресурсного забезпечення діяльності тимчасових творчих колективів на базі закладу.

Моніторинг управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Моніторинг вузлових проблем фінансово-господарської діяльності та ресурсів навчальних закладів.

Управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Оцінювання кількісних та якісних параметрів управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Оцінювання (вимірювання) та моніторинг результатів реалізації стратегій управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів.

Рекомендована література: основна [4; 8; 10; 13]; додаткова [15 – 17; 20].

4. Структура навчальної дисципліни

У процесі вивчення навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" студент має ознайомитися з навчальною програмою дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, видами та методами контролю знань та критеріями їх оцінювання.

Тематичний план навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" складається з двох змістових модулів, кожний із яких об'єднує у собі відносно самостійний

блок дисципліни, який логічно пов'язує декілька навчальних елементів дисципліни за змістом. Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, семінарські, практичні заняття та самостійна робота студента.

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни наведена в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практичні та семінарські заняття	самостійна робота		лекції	практичні та семінарські заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Правові засади управління навчальними закладами як суб'єктами правовідносин								
<i>Тема 1.</i> Структура і характеристика законодавства України в галузі освіти	14	2	2	10	20	2	2	16
<i>Тема 2.</i> Правовий статус навчальних закладів державної та приватної форм власності	14	2	2	10	20	2	2	16
<i>Тема 3.</i> Правове регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів	19	2	2	15	20	2	2	16
<i>Тема 4.</i> Навчальні заклади як учасники бюджетних, податкових і земельних правовідносин	14	2	2	10	20	2	2	16
<i>Тема 5.</i> Види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб	14	2	2	10	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 1	75	10	10	55	90	10	10	70

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 2. Фінансово-економічні основи управління навчальними закладами								
<i>Тема 6.</i> Сучасні фінансово-економічні засади управління освітою	14	2	2	10	20	2	2	16
<i>Тема 7.</i> Механізм та технології прийняття управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності навчальних закладів	14	2	2	10	20	2	2	16
<i>Тема 8.</i> Технології визначення кошторису діяльності навчального закладу	19	2	2	15	20	2	2	16
<i>Тема 9.</i> Організація виконання кошторису діяльності навчального закладу з врахуванням джерел формування	14	2	2	10	20	2	2	16
<i>Тема 10.</i> Фінансово-господарська діяльність навчального закладу	14	2	2	10	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 2	75	10	10	55	90	10	10	70
Усього годин	150	20	20	110	180	20	20	140

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, яке спрямоване на закріплення студентом теоретичних знань, здобутих як на лекційних заняттях, так і в процесі самостійного вивчення та опрацювання теоретичного матеріалу, нормативного регулювання, форм фінансової звітності, статистичних даних, а також під час виконання індивідуальної роботи.

У процесі проведення семінарського заняття організовується дискусія навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів, а також проблемні питання, відповідь на які має бути знайдена у ході обговорення.

Слід зазначити, що у межах навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" семінарські заняття проводяться з метою формування загального уявлення про проблеми розвитку сфери фінансування освіти.

План проведення семінарських занять подано в табл. 5.1.

Перелік тем семінарських занять

Тема	Питання для дискусій	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1. Правові засади управління навчальними закладами як суб'єктами правовідносин			
<i>Тема 2.</i> Правовий статус навчальних закладів державної та приватної форм власності	Семінар-дискусія "Формування пакету установчих документів навчального закладу"	2	Основна: [13]. Додаткова: [25; 27 – 31; 33; 34]
<i>Тема 4.</i> Навчальні заклади як учасники бюджетних, податкових і земельних правовідносин	Семінар-дискусія "Особливості оподаткування навчальних закладів в Україні"	2	Основна: [13]. Додаткова: [18; 21; 25 – 31; 33; 34]
<i>Тема 5.</i> Види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб	Семінар-дискусія "Особливості юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб в Україні"	2	Основна: [6; 7; 9]. Додаткова: [25; 27 – 30; 34]
Змістовий модуль 2. Фінансово-економічні основи управління навчальними закладами			
<i>Тема 6.</i> Сучасні фінансово-економічні засади управління освітою	Семінар-дискусія "У чому особливості фінансово-економічних засад управління освітою?"	2	Основна: [3; 6; 10 – 13]. Додаткова: [18; 21; 25; 27 – 31; 33; 34]
<i>Тема 7.</i> Механізм та технології прийняття управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності навчальних закладів	Семінар-дискусія "Формування фінансових цілей у структурі місії навчального закладу та розроблення загальної стратегії, що базується на становищі навчального закладу сьогодні із використанням SWOT-аналізу"	2	Основна: [3; 6; 10; 11]. Додаткова: [25; 27 – 30; 34]
Разом годин		10	

5.1. Приклади типових семінарських та практичних завдань за темами

Змістовий модуль 2. Фінансово-економічні основи управління навчальними закладами

Тема 6. Сучасні фінансово-економічні засади управління освітою

Семінар. У чому особливості фінансово-економічних засад управління освітою?

Має характер просемінара як практикум підготовки студентів до самостійної роботи з великою кількістю нормативних джерел та іншої літератури з навчальної дисципліни.

Тема 8. Технології визначення кошторису діяльності навчального закладу

Завдання. Проаналізувати кошториси університету А і університетського коледжу Б (таблиця).

Таблиця

Вихідні дані

Складові кошторису, тис. грн	Університет А		Університетський коледж Б	
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд
1	2	3	4	5
Заробітна плата	49 070,5	12 554,8	8 612,9	2 567,6
Нарахування на оплату праці	17 812,6	4 557,4	3 126,4	932
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	50	4 965,3	8	210
Медикаменти та перев'язувальний матеріал	50	3,5	–	15
Продукти харчування	1 953,6	–	310,7	–
Оплата послуг, крім комунальних	100	7 650	20,2	581,5
Видатки на відрядження	20	200	1	5
Оплата тепlopостачання	2 371	2 055	208,6	236,9
Оплата водopостачання і водовідведення	127,9	65	10,7	7,5
Оплата електроенергії	1 400	1 208,7	63	113,5
Окремі заходи із реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	–	200	–	–
Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	–	150	–	–

1	2	3	4	5
Стипендії	21 268,2	60	5 317,1	6
Інші виплати населенню	3 942	–	1 062	–
Інші поточні видатки	–	270	–	25
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	–	700	–	–
Капітальний ремонт	–	700	–	–
Разом	98 120,9	35 371,2	18 740,6	4 700

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – це форма навчального заняття, яке спрямоване на формування вмінь та навичок виконання певних видів економічної роботи, а саме: розрахунків фінансово-економічних показників, вирішення стереотипних, діагностичних та евристичних ситуаційних завдань та обґрунтування висновків щодо напрямів покращення фінансової діяльності навчальних закладів України. Особливістю проведення практичного заняття є наявність мінливого студентського середовища, яке має різний рівень підготовленості та світосприйняття. Завдання викладача і студента – знайти спільну зацікавленість в одержанні більшого практичного ефекту у формуванні нових навичок і вмінь у студентів для забезпечення якісної підготовки фахівців. План проведення практичних занять подано в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Тема	Завдання для практичних занять	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Правові засади управління навчальними закладами як суб'єктами правовідносин			
<i>Тема 1.</i> Практичне заняття "Використання нормативно-правового забезпечення для вирішення освітніх завдань навчальних закладів"	Застосовувати нормативно-правове забезпечення для вирішення освітніх завдань навчальних закладів	2	Основна: [13]. Додаткова: [18; 21; 25; 27 – 31; 33; 34]

1	2	3	4
Тема 2. Практичне заняття "Правове регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів"	Вирішення ситуаційних завдань з правового регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів	2	Основна: [6; 7; 9]. Додаткова: [28]
Змістовий модуль 2. Фінансово-економічні основи управління навчальними закладами			
Тема 8. Практичне заняття "Формування та аналіз кошторису діяльності навчального закладу з врахуванням джерел формування"	Сформулювати проект кошторису та провести аналіз створеного кошторису	2	Додаткова: [15; 19; 20; 25; 27; 28]
Тема 9. Практичне заняття "Організація виконання кошторису діяльності навчального закладу з врахуванням джерел формування. Видаткова частина кошторису"	Провести порівняльний аналіз кошторисів навчальних закладів на реальному прикладі	2	Додаткова: [15; 19; 20; 25; 27; 28]
Тема 10. Практичне заняття "Оцінювання фінансово-господарської діяльності навчального закладу"	Оцінювати фінансово-господарську діяльність навчального закладу	2	Основна: [4; 8; 10; 13]. Додаткова: [15 – 17; 20]
Разом годин			10

7. Самостійна робота

Перелік програмних питань, що охоплюють зміст робочої програми

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студента (СРС), яка містить широкий набір різних видів завдань:

- виконання індивідуального завдання студента;
- ознайомлення з основними питаннями лекційного матеріалу, з основною та додатковою літературою;
- ознайомлення з законодавчими і нормативним матеріалами;
- ознайомлення з інформацією ресурсів мережі Інтернет;
- опрацювання запитань для самодіагностики.

Перелік завдань для самостійного опрацювання у межах СРС та форми її контролю з навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" подано в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Правові засади управління навчальними закладами як суб'єктами правовідносин				
<i>Тема 1.</i> Структура і характеристика законодавства України в галузі освіти	Опрацювати нормативно-правове забезпечення в галузі освіти	10	Письмові контрольні роботи	Основна: [13]. Додаткова: [18; 21; 25; 27 – 31; 33; 34]
<i>Тема 2.</i> Правовий статус навчальних закладів державної та приватної форм власності	Опрацювати нормативно-правове забезпечення з питань правового статусу навчального закладу	10	Активна робота на занятті	Основна: [13]. Додаткова: [25; 27 – 31; 33; 34]
<i>Тема 3.</i> Правове регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів	Проаналізувати трудові угоди та контракти з працівниками навчальних закладів	15	Активна робота на занятті	Основна: [6; 7; 9]. Додаткова: [28]
<i>Тема 4.</i> Навчальні заклади як учасники бюджетних, податкових і земельних правовідносин	Визначати правовий порядок соціального захисту та соціальної допомоги учасникам навчально-виховного процесу в закладах освіти	10	Позааудиторна самостійна робота (індивідуальне завдання)	Основна: [13]. Додаткова: [18; 21; 25 – 31; 33; 34]
<i>Тема 5.</i> Види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб	Визначати процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб	10	Позааудиторна самостійна робота (індивідуальне завдання). Презентація результатів	Основна: [6; 7; 9]. Додаткова: [28 – 30; 34]
Разом за змістовим модулем 1		55		

1	2	3	4	5
Змістовий модуль 2. Фінансово-економічні основи управління навчальними закладами				
<i>Тема 6.</i> Сучасні фінансово-економічні засади управління освітою	Визначати особливості та порівнювати вітчизняний і європейський досвід управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів	10	Письмові контрольні роботи, активна робота на занятті	Основна: [1; 3; 6; 10 – 13]. Додаткова: [14; 18; 21; 25; 27 – 31; 33; 34]
<i>Тема 7.</i> Механізм та технології прийняття управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності навчальних закладів	Визначати механізми прийняття управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності навчальних закладів	10	Активна робота на занятті	Основна: [3; 6; 10; 11]. Додаткова: [25; 27 – 29]
<i>Тема 8.</i> Технології визначення кошторису діяльності навчального закладу	Формувати кошторис навчального закладу	15	Активна робота на занятті	Додаткова: [15; 19; 20; 25; 27; 28]
<i>Тема 9.</i> Організація виконання кошторису діяльності навчального закладу з врахуванням джерел формування	Організовувати кошторисне фінансування навчального закладу	10	Письмові контрольні роботи	Додаткова: [15; 19; 20; 25; 27; 28]
<i>Тема 10.</i> Фінансово-господарська діяльність навчального закладу	Оцінювати ефективність фінансово-господарської діяльності навчального закладу	10	Письмові контрольні роботи	Основна: [4; 8; 10; 13]. Додаткова: [15 – 17; 20]
Разом за змістовим модулем 2		55		
Усього годин СРС		110		

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Запитання для самодіагностики – це запитання підвищеного рівня складності, які охоплюють не тільки лекційний матеріал з навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом", а ще й вивчення додаткової літератури.

Змістовий модуль 1. Правові засади управління навчальними закладами як суб'єктами правовідносин

Тема 1. Структура і характеристика законодавства України в галузі освіти

1. Які ви знаєте закони, постанови Уряду України, накази та листи Міністерства освіти і науки України в галузі освіти?

Тема 2. Правовий статус навчальних закладів державної та приватної форм власності

1. Назвіть нормативно-правову базу діяльності навчального закладу.

2. Які існують документи, що дозволяють проводити навчально-виховну, господарську та інші види діяльності в навчальному закладі?

3. Укажіть складові нормативно-правової бази під час організації статутної діяльності навчального закладу.

4. Поясніть сутність та зміст статутів навчальних закладів різних форм власності.

5. Назвіть порядок внесення змін до статутів навчальних закладів.

6. Назвіть особливості з'єднання закладу з іншими підприємствами, установами, організаціями.

7. Назвіть особливості заснування союзів, товариств та асоціацій або участь у них, створення філій, представництв та інших підрозділів навчальних закладів.

Тема 3. Правове регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів

1. Що таке "трудові угоди" та "контракти з працівниками навчальних закладів"?

Тема 4. Навчальні заклади як учасники бюджетних, податкових і земельних правовідносин

1. Що таке "правове регулювання соціального захисту та соціальної допомоги учасникам навчально-виховного процесу в закладах освіти"?

Тема 5. Види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб

1. Назвіть процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб.

Змістовий модуль 2. Фінансово-економічні основи управління навчальними закладами

Тема 6. Сучасні фінансово-економічні засади управління освітою

1. Поясніть сутність управління фінансово-господарською діяльністю у загальній системі управління освітою.
2. Поясніть сутність концепції розвитку економічного забезпечення освітньої галузі у системі національної освіти.
3. Що таке "інтеграція України в європейський освітній простір" та "європейські традиції управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів"?
4. Укажіть зміни пріоритетів у формуванні системи забезпечення навчального закладу.
5. Які ви знаєте основні нормативно-правові документи, що регулюють фінансово-економічний розвиток освіти?
6. Розвиток нормативно-правового забезпечення державної гуманітарної політики та його системність.
7. Які способи впливу міжнародного права на українське нормативно-правове забезпечення цієї сфери?
8. Які ви знаєте міжнародні договори України у сфері освіти?

Тема 7. Механізм та технології прийняття управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності навчальних закладів

1. Укажіть головні параметри фінансового механізму фінансування навчальних закладів, їх кількісні та якісні дані.
2. Які ви знаєте типи навчальних закладів щодо пріоритетності параметрів фінансового механізму?
3. Укажіть місце децентралізації джерел надходження грошових коштів під час реформування системи фінансування навчальних закладів.

Тема 8. Технології визначення кошторису діяльності навчального закладу

1. Яким способом можливе отримання доходів та здійснення видатків, визначення обсягу і спрямування коштів навчальними закладами?
2. Що таке "особливий статус навчальних закладів", що засновані на державній та комунальній формах власності?
3. Назвіть джерела надходжень до загального фонду Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

4. Назвіть технології визначення кошторису навчального закладу. Які існують підходи до застосування методологічного підходу щодо розрахунку рівня фінансового забезпечення функціонування вищих навчальних закладів?

Тема 9. Організація виконання кошторису діяльності навчального закладу з врахуванням джерел формування

1. Що таке "кошторисне фінансування"?
2. Укажіть особливості дотримання режиму економії у витрачанні коштів?
3. Що таке "цільове використання бюджетних коштів" і "дотримання плановості виділення коштів"?
4. Опишіть процес здійснення розпорядниками вищого рівня та фінансовими органами систематичного контролю за фінансовою діяльністю бюджетних установ і закладів.

Тема 10. Фінансово-господарська діяльність навчального закладу

1. Опишіть процес участі навчального закладу в торгах, конкурсах тощо й надання в межах повноважень гарантій.
2. Опишіть порядок створення та ресурсного забезпечення діяльності тимчасових творчих колективів на базі закладу.
3. Опишіть процес моніторингу управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів.
4. Опишіть процес моніторингу вузлових проблем фінансово-господарської діяльності та ресурсів навчальних закладів.
5. Що таке "аудит управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів"?

Індивідуальний план роботи студента

Окрім видів та форм самостійної роботи студентів, а також її організації під час вивчення навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" передбачено визначення індивідуального плану СРС у процесі проведення підсумкового контролю у формі екзамену для студентів спеціальності 073 "Менеджмент", спеціалізації "Управління навчальним закладом (за типом)", який наведено в табл. 7.2.

**Індивідуальний план СРС для студентів спеціальності
073 "Менеджмент" спеціалізації "Управління навчальним закладом
(за типом)"**

Види самостійної роботи	Терміни	Проведення	
		Лекційне заняття	Практичне заняття
<i>За системність і активність роботи на семінарських і практичних заняттях</i>			
1.1. Підготовка до практичних і семінарських занять	За розкладом занять	Оцінювання відповідей на лекційних заняттях	Оцінювання відповідей на практичних заняттях
<i>За виконання завдань для самостійного опрацювання</i>			
1.2. Виконання домашніх розрахункових завдань	За розкладом занять	Методичне забезпечення розрахунків	Правильність виконаних розрахунків
<i>За виконання контрольних завдань</i>			
1.3. Підготовка до контрольних завдань	За розкладом занять	Рівень виконання теоретичних завдань	Рівень виконання практичних завдань

Відповідно до визначених раніше мети, завдань, компетентностей, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом", з урахуванням змістовно-організаційної структури та кількості годин СРС розроблено зміст управління СРС.

Індивідуальне завдання

Порядок виконання індивідуального завдання

Індивідуальне завдання (ІЗ) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із навчальної дисципліни та застосування їх під час вирішення конкретних ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з нормативними документами, звітністю навчальних закладів. ІЗ з навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" видається студенту викладачем на початку вивчення дисципліни. Воно виконується студентом самостійно відповідно до графіка навчального процесу.

Мета написання ІЗ – поглибити та закріпити отримані студентом теоретичні та практичні знання та вміння з дисципліни, що вивчається, та суміжних дисциплін; набуття навичок роботи з нормативно-довідковою документацією та фінансовою звітністю навчальних закладів; формування умінь самостійного пошуку, виявлення проблемних питань, вивчення, узагальнення необхідної інформації з обраної теми.

У процесі виконання завдання мають бути такі елементи наукового дослідження: практична значущість, системний підхід до вирішення завдання, використання сучасної методології і результатів наукових розробок, наявність елементів творчості та новизни.

Перелік орієнтовних тем надається на початку вивчення навчальної дисципліни. Він є значно розширеним за кількістю щодо наявного контингенту студентів, які вивчають цю дисципліну, для створення можливості урізноманітнення тем для проведення досліджень. Студент самостійно обирає тему та зміст роботи з обов'язковим її узгодженням із викладачем. За умов наявності додаткових обставин у виборі теми і її зв'язку із базою практики вона може бути запропонована студентом і узгоджена з викладачем (варіанти тем наведено далі).

У процесі виконання ІЗ студент повинен ознайомитися з нормативними, навчальними і науковими джерелами з обраної теми, знати методику здійснення фінансово-економічних розрахунків, здійснити пошук необхідної первинної інформації фінансового і статистичного характеру. При цьому робота повинна мати творчий характер і має бути спрямована на вирішення певної проблеми чи на доведення особистого погляду автора на вирішення проблеми, яка розглядається у завданні.

Обсяг ІЗ становить 10 – 12 сторінок до списку літератури. ІЗ повинно містити такі складові частини: титульну сторінку; зміст; вступ (1 с.); теоретичну частину (3 – 4 с.); практичну частину (7 – 8 с.); висновки (0,5 – 1 с.); список використаної літератури; додатки (за необхідності).

Титульна сторінка оформляється згідно з відповідним стандартом. Загальною назвою ІЗ є встановлене за переліком завдання. Зміст містить найменування усіх розділів, пунктів та номери їх початкових сторінок.

У вступі подають актуальність обраного завдання, мету роботи, завдання, які ставить перед собою студент під час її виконання, об'єкт і предмет дослідження.

Основна частина ІЗ складається з двох частин: теоретичної та практичної.

У теоретичному розділі індивідуальної роботи розкривається фінансово-економічний зміст обраної теми, надається огляд наукових і навчально-методичних джерел, формулюються невирішені питання, висвітлюються наявні проблеми, пропонуються та теоретично обґрунтовуються шляхи їх розв'язання або формулюються можливі гіпотези.

Практична частина складається з ситуаційного завдання, вирішення якого має супроводжуватися обґрунтованими висновками. У практичній частині студент повинен розв'язати наскрізне розрахункове завдання згідно з індивідуальним варіантом або провести певні розрахунки відповідно до обраної методики. Вихідні дані фінансово-економічних показників мають бути одержані із офіційних публічних джерел або під час проходження чергового терміну практики.

У висновках містяться результати проведених студентом досліджень, розроблені власні пропозиції та рекомендації.

Список використаної літератури складається з законодавчо-нормативних документів, наукової і навчально-методичної літератури, спеціальної літератури, періодичних видань (часописи, газети, сайти та ін.). Список додається за абеткою.

У додатках міститься фінансова звітність, статистичні та допоміжні дані, ілюстративний матеріал до виконаного дослідження.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексного оцінювання засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальне здавання виконаних робіт.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування таких сучасних навчальних технологій, як: міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами студентів щодо поданої теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Найбільший ефект може бути досягнутий, якщо на практичне заняття буде запрошений фахівець-практик з питання, що винесено на обговорення.

Ситуаційне завдання є однією з найбільш ефективних і доступних з точки зору організації навчального процесу форм активних методів навчання. Сутність його полягає у виявленні ситуації на певний момент функціонування конкретного навчального закладу.

Окремі приклади застосування цих засобів активізації навчального процесу в аспекті опрацювання теоретичних знань на практичних заняттях було наведено в табл. 5.1 та табл. 6.1.

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. А.1 додатка А) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи містять: **поточний контроль**, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен – 35 балів); **підсумковий/семестровий контроль**, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіка навчального процесу.

Поточний контроль з цієї навчальної дисципліни проводиться в таких формах: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; виконання позааудиторної самостійної роботи (ІЗ) та презентація її результатів; проведення письмової контрольної роботи.

Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену.

Семестрові екзамени – форма оцінювання підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної, зокрема розрахункової роботи. Об'єктами поточного контролю є: активність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу навчальної дисципліни (на лекції та практичному занятті – відповідь на питання); виконання письмових контрольних робіт на практичних та лекційних заняттях; виконання позааудиторної самостійної роботи (ІЗ) та презентація її результатів; складання екзамену. Оцінювання навчальних досягнень студентів за всіма видами навчальних робіт проводиться за **поточним та підсумковим** контролем (додаток Б).

Поточний контроль містить контрольні завдання на лекційних заняттях (теоретичне питання та тестові завдання), на практичних заняттях (завдання), виконання позааудиторної самостійної роботи (ІЗ) та презентації її результатів.

Оцінювання активності студента на лекції передбачає надання відповіді на питання лектора. У разі правильної усної відповіді студент отримує бали, у іншому випадку – ні. На практичному занятті передбачено огляд новин на ринках фінансових послуг України та світу. У разі короткого оголошення актуальних новин студент отримує бали, у іншому випадку – ні.

Кількість балів, яку може отримати студент за результатами письмової контрольної роботи на лекції (приклад контрольної роботи наведено в додатку Б) становить 15 балів, з них 5 балів – теоретичне питання, 10 балів – тестове завдання.

Критерії оцінювання письмової контрольної роботи на лекції (теоретичне питання) наведено в табл. 10.1.

Таблиця 10.1

**Критерії оцінювання письмової контрольної роботи на лекції
(теоретичні питання)**

Кількість балів, що отримує студент за виконання завдання	Відповідність вирішення завдання зазначеному опису
0	Завдання не виконане або виконане концептуально неправильно
1	Початково приступив до виконання завдання
2	Завдання виконане задовільно, містить мінімальні поверхові знання матеріалу
3	Завдання виконане добре, містить ґрунтовні знання матеріалу
4	Завдання виконане відмінно, містить ґрунтовні знання
5	Завдання виконане відмінно, містить ґрунтовні знання та має творчий характер

Критерії оцінювання письмової контрольної роботи на лекції (тестові завдання) наведено в табл. 10.2.

Таблиця 10.2

**Критерії оцінювання письмової контрольної роботи на лекції
(тестове завдання)**

Кількість тестів	Бал за кожну правильну відповідь
5	2

Критерії оцінювання завдань письмової контрольної роботи на практичному занятті (приклад контрольної роботи наведено в додатку Б) проводиться за 6-бальною шкалою:

0 – завдання не виконано;

1 – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

2 – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

4 – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

6 – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Робочою програмою передбачено виконання ІЗ, шкала оцінювання якого наведено в табл. 10.3.

Таблиця 10.3

Оцінка ІЗ

Підготовка роботи у визначений термін				Разом
Актуальність, вступ, висновки	Розділ 1	Розділ 2	Захист	
0 – 3	0 – 4	0 – 6	0 – 3	0 – 16

Індивідуальне завдання оцінюється за такими критеріями:

самостійність виконання;

логічність та послідовність викладення матеріалу;

повнота розкриття теми з посиланням на останні досягнення фінансової науки в цьому напрямі (проблемної ситуації чи практичного завдання);

обґрунтованість висновків;

використання статистичної інформації, фінансової звітності та додаткових джерел;

наявність пропозицій;

якість оформлення.

Найвищий бал ставиться лише за умови повної відповідності виконаного завдання до всіх зазначених критеріїв.

Студент **не допускається** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результати навчання під час поточного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У визначені терміни студент добирає залікові бали.

Порядок підсумкового оцінювання знань студентів

Семестровий контроль у формі екзамену проводиться письмо. Максимальна кількість балів становить 40 балів.

На екзамен виносяться ключові питання, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати здобуті знання і застосовувати їх під час вирішення практичних завдань.

Екзаменаційне завдання виконується письмово. Відведений час на виконання – 120 хвилин. Під час виконання роботи не дозволяється користуватися будь-якими джерелами.

Для розрахункових процедур дозволено використання виключно калькулятора. Рекомендується використовувати калькулятори з розширеними функціями.

Зразок екзаменаційного білета

Форма № Н-5.05

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

Освітній ступінь "магістр"
Спеціальність 073 "Менеджмент",
спеціалізація "Управління навчальним закладом (за типом)"
Семестр 1

Навчальна дисципліна "Правові та фінансово-економічні аспекти
управління навчальним закладом"

Екзаменаційний білет

Контрольно-тестове завдання. Укажіть порядок складання, розгляду і затвердження кошторисів навчальних закладів в Україні.

Ситуаційне завдання. Відповідно до Наказу Міністерства фінансів України "Про затвердження порядку складання фінансової, бюджетної та іншої звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів" укажіть форми фінансової та бюджетної звітності, що є обов'язковими для складання.

Завдання 1. Визначте середньозважену вартість навчання у вищому навчальному закладі за спеціальностями А, Б і В до і після підвищення вартості, а також середнє зростання, ґрунтуючись на таких даних (табл. 1).

Вихідні дані

Спеціальність	До підвищення цін		Після підвищення цін	
	Чисельність студентів	Вартість навчання одного студента, тис. грн	Чисельність студентів	Вартість навчання одного студента, тис. грн
А	200	4	160	6
Б	300	6	260	8
В	400	8	340	10

Завдання 2. За даними 2016 року в приватному освітньому закладі працює 40 осіб, 20 осіб отримують заробітну плату з окладом у розмірі 3 500 грн на місяць, 15 осіб – 3 000 грн, інші – 8 550. Розрахуйте розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що повинен сплатити роботодавець за звітній період. Визначте утримання з заробітної плати для працівників за місяць. Які зміни відбулися у нарахуванні єдиного соціального внеску у 2016 році?

Завдання 3. Визначте розмір утримань із заробітної плати працівників державного навчального закладу за листопад 2016 року, ґрунтуючись на витяг з його штатного розпису (табл. 2).

Витяг зі штатного розпису

Посада	Кількість шт. од.	Посадовий оклад, грн	Посада	Кількість шт. од.	Посадовий оклад, грн
1	2	3	4	5	6
Завідувач дитячого садка	1	2 449	Сестра медична з дієтичного харчування дітей	1	1 467
Вихователь-методист	1	1 842	Двірник	1	1 378
Практичний психолог	1	1 842	Кухар	2	1 403
Діловод	1	1 413	Підсобний робітник	2	1 383
Завідувач господарства	1	1 558	Комірник	2	1 383

1	2	3	4	5	6
Шеф-кухар	1	1 413	Машиніст із прання та ремонту спецодягу	2	1 383
Сестра медична старша	1,5	1 467	Кастелянка	1	1 378
–	–	–	Прибиральник службових приміщень	2	1 383

Примітка. Діловод є інвалідом I групи; завідувач господарства є одинокою матір'ю.

Затверджено на засіданні кафедри _____.

Протокол № __ від "_____".

Завідувач кафедри _____

Екзаменатор _____

Екзаменаційний білет складається з п'яти завдань: контрольно-тестове, ситуаційне, трьох практичних завдань, останні вимагають обов'язкове проведення розрахунків. Для одержання нижнього рівня залікової оцінки (25 балів) обов'язковим є повне або часткове вирішення чотирьох завдань.

Кожне із практичних завдань оцінюється за 10-бальною системою, інші – за 5-бальною системою.

Усі оцінки додаються та розраховується загальна сума балів (табл. 10.4).

Таблиця 10.4

Критерії оцінювання знань студентів за відповіді на питання та завдання екзамену з навчальної дисципліни

Бал	Контрольно-тестове питання	Ситуаційне завдання	Практичне завдання (1, 2, 3)
1	2	3	4
1	Почав відтворення навчального матеріалу	Почав виконання завдання з пошуку відповіді на завдання без аргументації	Розпізнав і навів найпростіші початкові формули без будь-яких розрахунків

Продовження табл. 10.4

1	2	3	4
2	Розв'язав завдання за правильним алгоритмом	Виконав майже правильно всі частини завдання, але без пояснень	Почав розрахунки за наведеними формулами не в повному обсязі або з помилками
3	Розв'язав завдання за правильним алгоритмом без помилок з поясненнями	Виконав правильно всі частини завдання з частковими поясненнями	Виконав правильно будь-які дві дії за правильним алгоритмом
4	Розв'язав завдання за правильним алгоритмом без помилок з повними поясненнями з наведенням альтернативних рішень	Виконав правильно всі частини завдання з повними поясненнями і обґрунтуванням висновків	Виконав правильно будь-які три дії за правильним алгоритмом
5	Розв'язав завдання за правильним алгоритмом без помилок з повними поясненнями з наведенням альтернативних рішень, виявив раціональність у виборі способу відповіді	Виконав правильно всі частини завдання з повними поясненнями і обґрунтуванням висновків і наданням прикладів із власної практики	Виконав правильно будь-які три дії за правильним алгоритмом і надав часткові пояснення
6	–	–	Виконав всі дії за правильним алгоритмом, але з помилками і надав часткові пояснення
7	–	–	Виконав правильно всі дії за правильним алгоритмом і надав часткові пояснення
8	–	–	Виконав правильно всі дії за правильним алгоритмом і надав повні пояснення

1	2	3	4
9	–	–	Виконав правильно всі дії за правильним алгоритмом і надав повні пояснення, запропонував альтернативні алгоритми
10	–	–	Виконав правильно всі дії за правильним алгоритмом і надав повні пояснення, запропонував альтернативні алгоритми, виявив варіативність мислення і ґрунтовність пояснень через зв'язок з іншими дисциплінами

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у залікову *"Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково складає екзамен після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання екзамену, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: *"зараховано"* – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо *"не зараховано"*, тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. В.1, В.2, В.3 додатка В (технологічна карта).

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
7	6	6	6	6	5	5,5	6,5	5,5	6,5		

Примітка. T1, T2 ..., T10 – теми змістових модулів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.2).

Таблиця 11.2

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Болонський процес: нормативно-правові документи / З. І. Тимошенко, І. Г. Оніщенко, А. М. Грехов, Ю. І. Палеха. – Київ : Європ. ун-т, 2004. – 100 с.
2. Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання / за ред. А. П. Зайця, В. С. Журавського. – Київ : Форум, 2003. – 1020 с.
3. Воловець Я. В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / Я. В. Воловець. – Київ : Алерта, 2005. – 199 с.
4. Гейхман В. Л. Высшая школа: правовые вопросы : справочник / В. Л. Гейхман, Т. П. Митиль. – Киев : Высш. шк., 1990. – 180 с.
5. Збірник нормативно-правових документів з вищої освіти / В. Д. Шинкарук, А. В. Кудін, К. М. Левківський та ін. ; за заг. ред. С. М. Ніколаєнка. – Київ : [б. в.], 2007. – 87 с.
6. Закон України про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) // Кодекс законів про працю України. – Харків : Одиссей, 2007. – 159 с.
7. Моніторинг стандартів освіти. Присвячено Д. Ф. Ківзу / за ред. А. Тайджмана і Т. Послтвейт. – Львів : Літопис, 2003. – 323 с.
8. Ніколаєнко С. М. Освіта і наука: законодавчі та методологічні основи : навч. посіб. / С. М. Ніколаєнко. – Київ : ІВЦ "Політехніка", 2004. – 280 с.
9. Нормативно-правове забезпечення освіти. У 4 ч. Ч. 2. Концепції та положення з окремих питань управління / за ред. В. В. Григораш. – Харків : Основа, 2004. – 158 с.
10. Пушкар О. І. Педагогіка вищої школи : конспект лекцій / О. І. Пушкар, Н. І. Прибиткова. – Харків : ХНЕУ, 2010. – 146 с.
11. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / О. О. Терещенко. – Київ : Вид. КНЕУ, 2003. – 554 с.
12. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. / уклад. М. С. Дороніна, Л. С. Мартюшева, Д. А. Горовий. – Харків : Вид. ХДЕУ, 2002. – 154 с.
13. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : конспект лекцій / уклад. Л. С. Мартюшева, Л. О. Меренкова. – Харків : ІНЖЕК, 2006. – 179 с.

12.2. Додаткова

14. Андриенко В. Н. Система фінансового менеджмента государственного высшего учебного заведения (практика построения и использования) / В. Н. Андриенко, Т. А. Лев. – Донецк : Юго-Восток, 2000. – 92 с.

15. Боголіб Т. М. Принципи управління вузом : монографія / Т. М. Боголіб. – Київ : Т-во "Знання" ; КОО, 2004. – 204 с.

16. Дзвінчук Д. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство / Д. Дзвінчук. – Київ : ЗАТ "Нічлава", 2009. – 239 с.

17. Каленюк І. С. Економіка освіти : навч. посіб. / І. С. Каленюк. – Київ : Знання України, 2003. – 316 с.

18. Крисюк С. В. Державне управління освітою : навч. посіб. для слухачів, аспірантів, докторантів спец. "Державне управління освітою" / С. В. Крисюк. – Київ : НАДУ, 2009. – 220 с.

19. Огаренко В. М. Стратегічне фінансове управління вищими навчальними закладами : монографія / В. М. Огаренко, С. Я. Салига, О. В. Яришко. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2008. – 216 с.

20. Освітній менеджмент : навч. посіб. / за ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. – Київ : Шкільний світ, 2003. – 400 с.

21. Погребняк Л. П. Правовые основы функционирования и развития образовательного учреждения : учеб. пособ. – 2-е изд., исправл. и доп. – Москва : Педагогическое общество России, 2003. – 256 с.

22. Погребняк Л. П. Управление образовательным учреждением: организационно-педагогические и правовые аспекты (в вопросах и ответах). – Москва : Народное образование, 2002. – 208 с.

23. Птахіна О. М. Управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу : методичні вказівки до семінарських та практичних занять / О. М. Птахіна ; Держ. закл. "ЛНУ ім. Т. Шевченка". – Луганськ : Вид-во ДЗ "ЛНУ імені Тараса Шевченка", 2012. – 58 с.

24. Тимошенко О. В. Фінансові аспекти конкурентоспроможності вищої освіти в Україні : монографія / О. В. Тимошенко, В. А. Федорова ; Дніпропетровський нац. ун-т ім. О. Гончара. – Дніпропетровськ : Пороги, 2008. – 392 с.

12.3. Інформаційні ресурси

25. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами і доповненнями, чинна редакція згідно із Законом України № 212-VIII

від 02.03.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

26. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

27. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами і доповненнями, чинна редакція згідно із Законом України № 215-VIII від 02.03.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

28. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р. (зі змінами, внесеними згідно із Законом України № 76-VIII від 28.12.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

29. Про дошкільну освіту : Закон України № 2628-III від 11.07.2001 р. (зі змінами і доповненнями, чинна редакція згідно із Законом України № 76-VIII від 28.12.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.

30. Про загальну середню освіту : Закон України № 651-XIV від 13.05.1999 р. (зі змінами і доповненнями, чинна редакція згідно із Законом України № 76-VIII від 28.12.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>.

31. Про затвердження порядку складання фінансової, бюджетної та іншої звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів : Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>.

32. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України № 1977-XII від 13.12.1991 р. (зі змінами і доповненнями, чинна редакція згідно із Законом України № 213-VIII від 02.03.2015 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>.

33. Про освіту : Закон України № 1060-XII від 23.05.1991 р. (зі змінами і доповненнями, чинна редакція згідно із Законом № 76-VIII від 28.12.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.

34. Про позашкільну освіту : Закон України № 1841-III від 22.06.2000 р. (зі змінами і доповненнями, чинна редакція згідно із Законом № 76-VIII від 28.12.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей із навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом" за Національною рамкою кваліфікацій України

38

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Правові засади управління навчальними закладами як суб'єктами правовідносин				
Тема 1. Структура і характеристика законодавства України в галузі освіти				
Здатність визначати сутність державного управління та правознавства стосовно управління навчальними закладами, структуру законодавства з питань освіти	Законодавче регулювання питань освіти. Система нормативних документів сфери освіти	Застосовувати нормативно-правове забезпечення для вирішення освітніх завдань навчальних закладів	Донесення власних висновків щодо структури законодавства із питань освіти	Здатність до подальшого самостійного вирішення проблем щодо управління навчальними закладами
Тема 2. Правовий статус навчальних закладів державної та приватної форм власності				
Здатність визначати способи правомірної (законної) поведінки під час вирішення різноманітних проблемних ситуацій, що виникатимуть у повсякденній діяльності закладів освіти	Установчі документи навчального закладу. Державна реєстрація та державне регулювання діяльності навчальних закладів	Формувати пакет установчих документів навчального закладу	Виробляти та чітко формулювати аргументи щодо власної позиції із питань правового статусу навчальних закладів	Відповідальність за точність та коректність прийнятого рішення щодо правового статусу навчальних закладів

1	2	3	4	5
Тема 3. Правове регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів				
Здатність застосовувати норми трудового, цивільного, земельного, бюджетного, податкового та інших галузей чинного законодавства під час роботи на керівних посадах у навчальних закладах; використовувати нормативно-правові акти і правовстановлювальні документи, що визначають організаційно-правові засади функціонування суб'єктів державного управління навчальними закладами та цих закладів, відповідно	Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Посадові обов'язки і виробнича дисципліна	Вирішувати ситуаційні завдання з правового регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів	Донесення власних висновків щодо нормативно-правових актів і правовстановлювальних документів, що визначають організаційно-правові засади функціонування суб'єктів державного управління навчальними закладами та цих закладів, відповідно	Відповідальність за точність та коректність прийнятого рішення щодо норм трудового, цивільного, земельного, бюджетного, податкового та інших галузей чинного законодавства під час роботи на керівних посадах у навчальних закладах
Тема 4. Навчальні заклади як учасники бюджетних, податкових і земельних правовідносин				
Здатність визначати завдання і функції органів управління навчальними закладами на різних адміністративно-територіальних рівнях; основні положення трудового, цивільного, земельного, бюджетного, податкового та інших галузей чинного законодавства, які застосовуються на практиці навчальними закладами у процесі їх повсякденної діяльності	Правовий порядок фінансування та оподаткування закладів освіти	Визначати особливості оподаткування навчальних закладів в Україні	Донесення власних висновків щодо завдань і функцій органів управління навчальними закладами	Самостійно приймати ефективні управлінські рішення та відповідати за коректність функцій органів управління навчальними закладами на різних адміністративно-територіальних рівнях

1	2	3	4	5
Тема 5. Види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб				
Здатність визначати види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів, їх посадових осіб і працівників	Характеристика та види юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб	Робити висновки щодо юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб в Україні	Донесення до фахівців і нефакхівців інформації щодо юридичної відповідальності навчальних закладів, їх посадових осіб і працівників	Відповідальність за точність та коректність прийнятого рішення щодо процедури юридичної відповідальності навчальних закладів
Змістовий модуль 2. Фінансово-економічні основи управління навчальними закладами				
Тема 6. Сучасні фінансово-економічні засади управління освітою				
Здатність визначати сутність фінансово-господарської діяльності навчального закладу в Україні, умови фінансового забезпечення функціонування навчальних закладів та склад і значення окремих джерел надходження грошових коштів і напрями їх використання	Сутність та принципи фінансування освіти. Концептуальне, інституційне, кадрове та фінансове забезпечення управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Нормативно-правові механізми управління фінансово-господарською діяльністю навчального закладу. Правові гарантії управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів та повноважень керівника навчального закладу. Чинне законодавство України щодо фінансово-господарської діяльності навчального закладу. Законодавче визнання фінансово-економічного статусу навчальних закладів	Визначати особливості фінансово-економічних засад управління освітою	Донесення до фахівців і нефакхівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі фінансового забезпечення функціонування навчальних закладів	Здатність до подальшого самостійного навчання проблем фінансового забезпечення функціонування навчальних закладів

1	2	3	4	5
Тема 7. Механізм та технології прийняття управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності навчальних закладів				
Здатність визначати механізм оцінювання і формування потенціалу навчального закладу, оцінювання ефективності реалізації фінансової стратегії вищим навчальним закладом. Аналізувати навчальний заклад як об'єкта управління	Механізм оцінювання і формування потенціалу навчального закладу, оцінювання ефективності реалізації фінансової стратегії вищим навчальним закладом. Фінансові цілі у структурі місії навчального закладу; закони, принципи, методи економічної складової стратегічного управління у системі освіти; розроблення загальної стратегії, що базується на становищі навчального закладу сьогодні	Формувати фінансові цілі у структурі місії навчального закладу та розробляти загальну стратегію, що базується на становищі навчального закладу	Ефективно формувати комунікаційну стратегію розроблення та реалізації управлінських рішень щодо ефективності реалізації фінансової стратегії вищим навчальним закладом	Відповідальність за точність та коректність прийнятого рішення щодо організації та реалізації фінансової стратегії вищим навчальним закладом
Тема 8. Технології визначення кошторису діяльності навчального закладу				
Здатність організувати складання кошторису та штатного розпису бюджетної установи	Нормативно-правові документи, які визначають кошторис. Порядок формування кошторису. Зміни у кошторисі: порядок їх внесення та обґрунтування	Формувати проект кошторису та провести аналіз створеного кошторису	Донесення власних висновків для прийняття відповідних управлінських рішень для складання кошторису та штатного розпису бюджетної установи	Відповідальність за точність та коректність прийнятого рішення щодо організації складання кошторису та штатного розпису бюджетної установи

1	2	3	4	5
Тема 9. Організація виконання кошторису діяльності навчального закладу з врахуванням джерел формування				
Здатність організувати роботу з обліку і контролю виконання кошторису бюджетної установи та збереження і ефективного використання закріплених за установою засобів	Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами. Інші джерела власних надходжень бюджетних установ. Кошти, перераховані бюджетним установам для виконання окремих доручень, а також благодійні внески, гранти та дарунки. План асигнувань. Джерела формування кошторису навчального закладу	Проводити аналіз кошторисів навчальних закладів на реальному прикладі	Виробляти та чітко формулювати аргументи щодо власної позиції із питань обліку і контролю виконання кошторису бюджетної установи	Відповідальність за точність та коректність прийнятого рішення щодо обліку і контролю виконання кошторису навчального закладу
Тема 10. Фінансово-господарська діяльність навчального закладу				
Здатність визначати порядок складання і подання фінансової та бюджетної звітності навчальними закладами; здатність оцінювати ефективність управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів	Цілі управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Завдання та критерії управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Критерії управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів. Оцінювання кількісних та якісних параметрів управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів	Розрахувати ефективність фінансово-господарської діяльності навчального закладу	Донесення власних висновків щодо порядку складання і подання фінансової та бюджетної звітності навчальними закладами	Відповідальність за точність та коректність прийнятого рішення щодо подання фінансової та бюджетної звітності навчальними закладами

Приклад письмової контрольної роботи на лекції

1. Укажіть порядок формування та заповнення фінансової і бюджетної форм звітності вищих навчальних закладів України.

Тестові запитання.

1. У розділі II "Зобов'язання" форми № 1 "Баланс" вищого навчального закладу пункт "Розрахунки зі стипендіатами" відображає:

а) суми кредиторської заборгованості перед студентами й аспірантами вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ та учнями технікумів, училищ, шкіл, слухачами курсів зі стипендій;

б) суми кредиторської заборгованості за розрахунками з підзвітними особами;

в) суми заборгованості перед студентами й аспірантами вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ та учнями технікумів, училищ, шкіл, слухачами курсів зі стипендій.

2. Фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності здійснюється за рахунок:

а) коштів Державного бюджету України, власних або залучених коштів підприємств, установ та організацій, коштів вітчизняних та іноземних замовників робіт, грантів, інших джерел, не заборонених законом;

б) коштів Державного бюджету та місцевих бюджетів України, власних або залучених коштів підприємств, установ та організацій, коштів вітчизняних та іноземних замовників робіт, грантів, інших джерел, не заборонених законом;

в) позабюджетних коштів.

3. Державний нагляд (контроль) у сфері освіти здійснюється з метою:

а) реалізації єдиної державної політики в галузі освіти, що здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти, та місцевими органами управління освітою;

б) реалізації єдиної державної політики в галузі педагогіки, що здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти, та місцевими органами управління освітою;

в) реалізації єдиної державної політики в галузі освіти, що здійснюється органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

4. Навчальні заклади державної форми власності діють на підставі:

- а) Закону України "Про вищу освіту";
- б) Закону України "Про освіту";
- в) статутних документів;
- г) правильної відповіді немає.

5. Хто визначає вартість платних послуг, що надаються навчальними закладами:

- а) Міністерство освіти і науки України;
- б) навчальні заклади самостійно;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) правильної відповіді немає?

Приклад письмової контрольної роботи на практичному занятті

Визначте кількісні показники використання загального та спеціального фондів університету (таблиця).

Таблиця

Вихідні дані

Складові кошторису, тис. грн	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	Затверджено кошторисом зі змінами	Касові видатки за перше півріччя	Затверджено кошторисом зі змінами	Касові видатки за перше півріччя
1	2	3	4	5
Заробітна плата	49 070,5	24 791,5	12 554,8	6 456,5
Нарахування на оплату праці	17 812,6	8 972,6	4 557,4	2 492,6
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	50	–	4 965,3	1 970,2
Медикаменти та перев'язувальний матеріал	50	–	3,5	–
Продукти харчування	1 953,6	1 028,2	–	–
Оплата послуг, крім комунальних	100	64,4	7 650	1 957,9
Видатки на відрядження	20	–	200	127,4

Закінчення додатка Б

Закінчення таблиці

1	2	3	4	5
Оплата тепlopостачання	2 371	2 282,7	2 055	290,4
Оплата водopостачання і водовідведення	127,9	45,1	65	31
Оплата електроенергії	1 400	567	1 208,7	352,8
Окремі заходи із реалізації державних (регіональних) програм, не віднесених до заходів розвитку	–	–	200	23,5
Поточні трансферти урядам іноземних держав та міжнародним організаціям	–	–	150	80,3
Стипендії	21 268,2	11 046,5	60	15,1
Інші виплати населенню	3 942	–	–	–
Інші поточні видатки	–	–	270	58
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	–	–	700	404,3
Капітальний ремонт	–	–	700	–
Разом	98 120,9	48 798	35 371,2	14 260

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
Кафедра педагогіки та іноземної філології, кафедра управління фінансовими послугами

**ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА
(РОБОЧИЙ ПЛАН)**

з навчальної дисципліни "Правові та фінансово-економічні аспекти управління навчальним закладом"

для студентів
факультету:

Економіки і права
**073 "Менеджмент", спеціалізації
"Управління навчальним закладом
(за типом)"**

2016 – 2017 н. р. I семестр

спеціальності:
1М курсу групи:

8.05.80.16.01
канд. юрид. наук **О. І. Деменко,**
канд. екон. наук **С. А. Ачкасова**
канд. юрид. наук **О. І. Деменко,**
канд. екон. наук **С. А. Ачкасова**

Загальний обсяг годин
за навчальним планом: 150
Форма підсумкового
контролю: Екзамен

Викладач:

Форми навчання		Навчальні тижні																Сесія	Усього	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		18 – 20
Аудиторні години	Лекції	–	–	2	2	–	2	2	–	2	2	–	2	2	–	2	2	–	–	20
	Практичні заняття	–	–	2	2	–	2	2	–	2	2	–	2	2	–	2	2	–	–	20
	Лабораторні заняття	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Поточні консультації *	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	к	–	–
	Екзамен	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Аудиторні години		–	–	4	4	–	4	4	–	4	4	–	4	4	–	4	4	–	–	40
СРС	Вивчення теоретичного матеріалу	–	–	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	–	45
	Виконання практичних завдань	–	–	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	–	45
	Підготовка до екзамену	–	–	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6	–	20
Самостійна робота		–	–	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	12	–	110
Загальний обсяг годин		–	–	11	11	7	11	11	7	11	11	7	11	11	7	11	11	12	–	150
Методи контролю	Активна робота на лекції (АРЛ)	–	–	1	1	–	1	1	–	–	1	–	1	1	–	1	1	–	–	9
	Активна робота на практичному занятті (АРП)	–	–	2	1	–	1	–	–	1	1	–	1	1	–	–	–	–	–	8
	Самостійна робота (СР)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	13	–	–	13
	Презентація на практичному занятті (През)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	–	–	3
	Письмові контрольні роботи на практичних заняттях (ПискРп)	–	–	–	–	–	–	6	–	–	–	–	–	–	–	6	–	–	–	12
	Письмові контрольні роботи на лекціях (ПискРл)	–	–	–	–	–	–	–	–	15	–	–	–	–	–	–	–	–	–	15
	Екзамен	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	40	40
Усього балів на тиждень		–	–	3	2	–	2	7	–	16	2	–	2	2	–	7	17	–	–	100
Накопичення балів		–	–	3	5	5	7	14	14	30	32	32	34	36	36	43	60	–	–	100

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та іноземної філології від 01.09.2016 р. № 1, кафедри управління фінансовими послугами від 26.08.2016 р. № 1.

Завідувач кафедри _____
Завідувач кафедри _____

Таблиця В.1

**Система оцінювання рівня сформованості
професійних компетентностей**

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей		
					Форми контролю	Максимальний бал	
1	2	3	4		5	6	
Змістовий модуль 1. Правові засади управління навчальними закладами як суб'єктами правовідносин						30	
-	1	Ауд.	0	Лекція	-	-	
			0	Практичне заняття	-	-	
			0	Підготовка до занять	-	-	
-	2	Ауд.	0	Лекція	-	-	
			0	Практичне заняття	-	-	
			0	Підготовка до занять	-	-	
Здатність визначати сутність державного управління та правознавства стосовно управління навчальними закладами; структуру законодавства з питань освіти	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Структура і характеристика законодавства України в галузі освіти	АРЛ, ПисКРп 1, ПисКРл 1	1
			2	Практичне заняття	Тема 1. Структура і характеристика законодавства України в галузі освіти. Обговорення, семінар	АРП, ПисКРп 1, ПисКРл 1	2
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПисКРп 1, ПисКРл 1	ПисКРп 1, ПисКРл 1	-

Продовження додатка В

Продовження табл. В.1

1	2	3	4		5	6	
Здатність визначати способи правомірної (законної) поведінки під час вирішення різноманітних проблемних ситуацій, що виникатимуть у повсякденній діяльності закладів освіти	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Правовий статус навчальних закладів державної та приватної форм власності	АРЛ, ПискРп 1, ПискРл 1	1
			2	Практичне заняття	Тема 2. Правовий статус навчальних закладів державної та приватної форм власності. Обговорення, семінар	АРП, ПискРп 1, ПискРл 1	1
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПискРп 1, ПискРл 1	ПискРп 1, ПискРл 1	–
–	5	Ауд.	0	Лекція	–	–	–
			0	Практичне заняття	–	–	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПискРп 1, ПискРл 1	ПискРп 1, ПискРл 1	–
Здатність застосовувати норми трудового, цивільного, земельного, бюджетного, податкового та інших галузей чинного законодавства під час роботи на керівних посадах у навчальних закладах; використовувати статусні нормативно-правові акти і правовстановлювальні документи, що визначають організаційно-правові засади функціонування суб'єктів державного управління навчальними закладами та цих закладів, відповідно	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Правове регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів	АРЛ, ПискРп 1, ПискРл 1	1
			2	Практичне заняття	Тема 3. Правове регулювання трудових правовідносин працівників навчальних закладів	АРП, ПискРп 1, ПискРл 1	1
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПискРп 1, ПискРл 1	ПискРп 1, ПискРл 1	–

Продовження додатка В

Продовження табл. В.1

1	2	3	4		5	6	
Здатність визначати завдання і функції органів управління навчальними закладами на різних адміністративно-територіальних рівнях; основні положення трудового, цивільного, земельного, бюджетного, податкового та інших галузей чинного законодавства, які застосовуються на практиці навчальними закладами	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Навчальні заклади як учасники бюджетних, податкових і земельних правовідносин	ПисКРп 1, ПисКРл 1, СР 1	1
			2	Практичне заняття	Тема 4. Навчальні заклади як учасники бюджетних, податкових і земельних правовідносин. Обговорення, семінар	АРП, ПисКРп 1, ПисКРл 1	6
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПисКРп 1, ПисКРл 1	ПисКРп 1, ПисКРл 1	–
–	8	Ауд.	0	Лекція	–	–	–
			0	Практичне заняття	–	–	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПисКРп 1, ПисКРл 1	ПисКРп 1, ПисКРл 1	–
Здатність визначати види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів, їх посадових осіб і рядових працівників	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб	АРЛ, ПисКРп 1, ПисКРл 1	15
			2	Практичне заняття	Тема 5. Види і процедури юридичної відповідальності навчальних закладів та їх посадових осіб. Обговорення, семінар	АРП, ПисКРп 1, ПисКРл 1	1
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПисКРп 1, ПисКРл 1	ПисКРп 1, ПисКРл 1	–

1	2	3	4	5	6		
Змістовий модуль 2. Фінансово-економічні основи управління навчальними закладами					30		
Здатність визначати сутність фінансово-господарської діяльності навчального закладу в Україні, умови фінансового забезпечення функціонування навчальних закладів та склад і значення окремих джерел надходження грошових коштів і напрями їх використання	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Сучасні фінансово-економічні засади управління освітою	АРЛ, ПисКРп 2, СР	1
			2	Практичне заняття	Тема 6. Сучасні фінансово-економічні засади управління освітою. Обговорення, семінар	ПисКРп 2, СР	1
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПисКРп 1, ПисКРл 1	ПисКРп 2, СР	–
–	11	Ауд.	0	Лекція	–	–	–
			0	Практичне заняття	–	–	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, розв'язання завдань, підготовка до ПисКРп 2, СР	ПисКРп 2, СР	–
Здатність визначати механізм оцінювання і формування потенціалу навчального закладу, оцінювання ефективності реалізації фінансової стратегії вищим навчальним закладом. Аналіз навчального закладу як об'єкта управління	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Механізм та технології прийняття управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності навчальних закладів	АРЛ, ПисКРп 2, СР	1
			2	Практичне заняття	Тема 7. Механізм та технології прийняття управлінських рішень з питань фінансово-господарської діяльності навчальних закладів. Обговорення, семінар	АРП, ПисКРп 2, СР	1

Продовження додатка В

Продовження табл. В.1

1	2	3		4		5	6
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПискРп 2, СР	ПискРп 2, СР	–
Здатність організувати складання кошторису та штатного розпису бюджетної установи	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Технології визначення кошторису діяльності навчального закладу	АРЛ, ПискРп 2, СР	1
			2	Практичне заняття	Тема 8. Технології визначення кошторису діяльності навчального закладу. Обговорення, розв'язання завдань	АРП, ПискРп 2, СР	1
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПискРп 2, СР	ПискРп 2, СР	–
–	14	Ауд.	0	Лекція	–	–	–
			0	Практичне заняття	–	–	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПискРп 2, СР	ПискРп 2, СР	–
Здатність організувати роботу з обліку і контролю виконання кошторису бюджетної установи та збереження і ефективного використання закріплених за установою засобів	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Організація виконання кошторису діяльності навчального закладу з врахуванням джерел формування	АРЛ, ПискРп 2, СР	1
			2	Практичне заняття	Тема 9. Організація виконання кошторису діяльності навчального закладу з врахуванням джерел формування. Обговорення, розв'язання завдань	ПискРп 2, СР	6

Продовження додатка В

Закінчення табл. В.1

1	2	3		4		5	6
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка доповіді, ПискРп 2, СР	ПискРп 2, СР	–
Здатність визначати порядок складання і подання фінансової та бюджетної звітності навчальними закладами; здатість оцінювати ефективність управління фінансово-економічною діяльністю навчальних закладів	16	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Фінансово-господарська діяльність навчального закладу	АРЛ, СР	1
			2	Практичне заняття	Тема 10. Фінансово-господарська діяльність навчального закладу. Обговорення, розв'язання завдань	АРП, СР, през	16
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	СР	–
–	17	Ауд.	0	Лекція	–	–	–
			0	Практичне заняття	–	–	–
		СРС	12	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	–	–
–	Сесія	Ауд.	0	–	–	Екзамен	40
Усього годин		150		Загальна максимальна кількість балів із дисципліни			100
з них:							
<i>аудиторні</i>		40		<i>поточний контроль</i>			60
<i>самостійна робота</i>		110		<i>підсумковий контроль</i>			40

Таблиця В.2

Розподіл балів за формами та методами навчання

Теми змістового модуля		Активна робота на лекції (АРЛ)	Активна робота на практичному занятті (АРП)	Самостійна робота (СР) ІЗ	Презентація на практичному занятті (През)	Письмові контрольні роботи на практичних заняттях (ПисКРп)	Письмові контрольні роботи на лекціях (ПисКРл)	Екзамен	Усього
Змістовий модуль 1	Тема 1	1	2	-	-	1	3	-	7
	Тема 2	1	1	-	-	1	3	-	6
	Тема 3	1	1	-	-	1	3	-	6
	Тема 4	1	1	-	-	1	3	-	6
	Тема 5	1	-	-	-	2	3	-	6
Змістовий модуль 2	Тема 6	1	-	2	1	1	-	-	5
	Тема 7	1	1	2	0,5	1	-	-	5,5
	Тема 8	1	1	3	0,5	1	-	-	6,5
	Тема 9	1	-	3	0,5	1	-	-	5,5
	Тема 10	-	1	3	0,5	2	-	-	6,5
	Сесія	-	-	-	-	-	-	-	40
Усього		9	9	8	13	12	12	40	100

Таблиця В.3

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля		Активна робота на лекції (АРЛ)	Активна робота на практичному занятті (АРП)	Самостійна робота (СР) ІЗ	Презентація на практичному занятті (През)	Письмові контрольні роботи на практичних заняттях (ПисКРп)	Письмові контрольні роботи на лекціях (ПисКРл)	Екзамен	Усього
1		2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1	-	1 тиждень	-	-	-	-	-	-	0
	-	2 тиждень	-	-	-	-	-	-	0
	Тема 1	3 тиждень	1	2	-	-	-	-	3
	Тема 2	4 тиждень	1	1	-	-	-	-	2

Закінчення додатка В

Закінчення табл. В.3

1		2	3	4	5	6	7	8	9
	–	5 тиждень	–	–	–	–	–	–	0
	Тема 3	6 тиждень	1	1	–	–	6	–	8
	Тема 4	7 тиждень	1	–	–	–	–	–	1
	–	8 тиждень	–	–	–	–	–	–	0
	Тема 5	9 тиждень	–	1	–	–	–	15	16
	Тема 6	10 тиждень	1	1	–	–	–	–	2
	–	11 тиждень	–	–	–	–	–	–	–
Змістовий модуль 2	Тема 7	12 тиждень	1	1	–	–	–	–	2
	Тема 8	13 тиждень	1	1	–	–	–	–	2
	–	14 тиждень	–	–	–	–	–	–	–
	Тема 9	15 тиждень	1	–	–	–	6	–	7
	Тема 10	16 тиждень	1	–	13	3	–	–	17
	–	17 тиждень	–	–	–	–	–	–	–
Сесія		–	–	–	–	–	–	40	40
Усього		9	8	13	3	12	15	40	100

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	6
4. Структура навчальної дисципліни.....	10
5. Теми та плани семінарських занять.....	12
5.1. Приклади типових семінарських та практичних завдань за темами.....	14
6. Теми практичних занять.....	15
7. Самостійна робота.....	16
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики.....	18
8. Індивідуально-консультативна робота.....	24
9. Методи навчання.....	25
10. Методи контролю.....	25
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	34
12. Рекомендована література.....	34
12.1. Основна.....	35
12.2. Додаткова.....	36
12.3. Інформаційні ресурси.....	36
Додатки.....	38

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПРАВОВІ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

**Робоча програма
для студентів спеціальності 073 "Менеджмент"
спеціалізації "Управління навчальним закладом (за типом)"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Деменко** Ольга Іванівна
Ачкасова Світлана Анатоліївна

Відповідальний за видання *Т. А. Борова*

Редактор *В. Ю. Степаненко*

Коректор *В. Ю. Степаненко*

План 2017 р. Поз. № 177 ЕВ. Обсяг 56 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*